

meget unge Alder søge at drage Fordel af disses smaa Arbejdskræfter, ligegyldige for Misbruget af disse og for Label i Børnenes legemlige og aandelige Udvikling, kan neppe forebygges uden ved at forpaa Skoletiden og Undervisningen og ved et stærkt Lilsyn med Børnenes Skolegang samt ved en Stærkelse af Lovgivningen om Børns og unge Menneskers Arbejde i Fabrikker og paa Arbejdssteder, der ere eller kunne underkastes det Offentliges Lilsyn. I denne Henseende kunde der vistnok være Høje til at inddrage alle Arbejdssteder under Lilsynet, hvor unge Mennesker under 18 Aar, uden at være antagne som Lærlinge, anvendes som Medhjælpere, og dette vilde atter bidrage til, at hjert løse Arbejdsforhold, under hvilket ingen Betryggelse haves for den unge Arbejders fagmæssige Uddannelse, i mange Tilfælde vilde blive afløst af det fastere Lærlingeforhold. — Da det Væsentlige ved dette i Modsetning til Arbejdsforholdet, som anført, er Lærlingenes fagmæssige Uddannelse, er det en Selvfølge, at Retten til Antagelse af Lærlinge maa betinges af, at den Bessjæftigelse, ved hvilken Lærlingen antages til Medhjælp, i og for sig er istand til at yde Lærlingen en for hans senere Livserhverv tilstrækkelig frugtbare Kundskab og Færdighed. Men ved den store Arbejdsdeling, der nu finder Sted i den industrielle Virksomhed, ere mange Arbejder blevene af en saa speciel Bessjæftigelse, at selv den største Færdighed i dette Enkelte ikke udelukker en fuldstændig Ukyndighed i den hele paagjældende fagmæssige Virksomhed. Naar f. Ex. en Optikus lader ved enkelte faste Arbejdere foretage Afslibning af Randene paa Brillglas, for at disse kunne indsættes i Falsene paa Brillindfatningen, vilde en Lærling, som i flere Aar alene var Medhjælper ved denne Randslibning, ikke have opnaaet nogensomhelst Kundskab i Faget, eller naar de Arbejdere, som ere bessjæftigede for en Pussmager med at dreie Pistoner, eller med at gjøre Smaaakruer af en vis Størrelse, dertil vilde antage Lærlinge eller Medhjælpere, vilde den Kundskab, som Lærlingen derigjennem erholdt til Pussmageriet, være af en saa underordnet og for hans Fremtid saa lidet nyttig Bessjæftigelse, at det vilde være Uret mod Lærlingens hele Fremtid. Det tør derfor vistnok anses nødvendigt, at de Arbejdere, der saaledes alene bessjæftige sig med en ganske særlig, mindre Del af det, der er Gjenstand for et Haandværksfag eller en industriel Virksomhed, nægtes Afgang til at antage Lærlinge, og om det end kan være noget vanskeligt at drage nogen bestemt Grændse mellem de Arbejdsvirksomheder, i hvilke det kan være til Lærlingens Gavn i Fremtiden, at han oplæres, og de, med Hensyn til hvilke dette ikke er Tilfældet, tør det dog forventes, at Overreguleringerne under deres Lilsyn med Lærlingekontrakterne eller ved disses Paategning vilde ved Forhandling med Lærlingens Forældre og Bærgere kunne bidrage til, at det Nettes findes, og søge en saadan Bestemmelse anvendt med Liberalitet og Sjønsomhed. — Meget ønskeligt vilde det være, om der af dygtige Haandværksmestre, der sidde i en tilstrækkelig stor Bedrift, oprettedes Haandværkskoler, hvor Lærlingerne under en kyndig og stadig Veiledning oplæres i alle vedkommende Haandværks Grene. Man har herved nærmest tænkt sig en Ordning omtrent som den, der finder Sted paa Brødrene S. og A. Ssens Snekkerwerksted her i Kjøbenhavn.

Ligeledes følger det af Forholdets Natur, at det bør være en Betingelse for at kunne antage Lærlinge med Ophold i Mesterens Hus, at hans personlige Forhold ere af den Bessjæftigelse, at unge Mennesker — Drengene og Piger — kunne betroes til hans Omsorg. Ogsaa i denne Henseende har Kommissionen anset det nødvendigt, at der ved Lovgivningen gives nogle Bestemmelser, saa meget mere, som Kvinders hyppige Anvendelse som Medhjælp i Industrien medfører, at ikke sjældent unge Piger nu antages som Lærlinge i forskjellige Industrigrene, og Sædelighedsbessjæftigelsen ikke saa ganske sjældent i saadanne Forhold er upaaagtet. At give bestemte Regler for Lærlingens, Lærlingens Arbejdstid, Anvendelsen af hans Kræfter, Betalingen, som Lærlingen skal yde Mesteren eller denne Lærlingen osv., lader sig neppe gjøre, da dette dels maa være forskjelligt efter Forskjelligheden af de paagjældende Fag, dels bør være Gjenstand for sin Overenskomst. Men dette udelukker dog ikke, at Loven kan indeholde enkelte mere almindelige Bestemmelser om disse Forhold, der kunne være Rettesnor i de Tilfælde, hvor Kontrakten savner Regler, og kunne være Hjælpemiddel for Overreguleringen til at nægte Kontraktens Godkendelse i saadanne Tilfælde, hvor den indgaaede Overenskomst kunde indeholde Bestemmelser, der i særlig Grad vilde være Uret mod Lærlingen. Derimod har man troet at burde foreslaa, at Lærlingekontrakten skal indeholde en Forpligtelse for Mesteren til at drage Omsorg for, at Lærlingen besøger de tekniske Skoler, Aftenkoler eller saadanne Skoler, som paa det paagjældende Sted maatte findes, og som have til Formaal at give unge Mennesker en videregaaende Undervisning end den, Almuestolen kan tilbyde, ligesom det ogsaa formenes, at det vil kunne paabydes, at Arbejdstiden for Lærlinge ikke overstrider 12 Timer i Døgnet.

Det gælder imidlertid saavel om disse Bestemmelser, som om flere andre ved Kontrakten paatagne Forpligtelser, at et Lilsyn fra det Offentliges Side for at vaage over Opfyldelsen og drage den til Ansvar, som handlede mod Lovens Bud eller imod hvad der i det Offentliges Interesse i Kontrakten er fastsat, vilde være ønskeligt. Det lader sig imidlertid neppe gjøre at indføre et saadant Lilsyn, som kunde være virksomt og svare til Hensigten, uden at gribe ind i den Frihed indenfor sine egne Døre og i sit huslige Liv, som Enhver maa fordrø respekteret, og det tør derhos forventes